

Poz. 47

**DECYZJA NR 255
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

z dnia 13 czerwca 2013 r.

**zmieniająca decyzję w sprawie programu kursu specjalistycznego w zakresie zwalczania przestępczości
gospodarczej**

Na podstawie § 54 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. Nr 126, poz. 877, z późn. zm.¹⁾) postanawia się, co następuje:

§ 1. W decyzji nr 252 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej (Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 58) załącznik do decyzji otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej decyzji.

§ 2. Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji

nadinsp. Marek DZIAŁOSZYŃSKI

---

¹⁾Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1644, z 2008 r. Nr 180, poz. 1116, z 2010 r. Nr 209, poz. 1381, z 2012 r. poz. 899.

Załącznik do decyzji nr 255
Komendanta Głównego Policji
z dnia 13 czerwca 2013 r.

**PROGRAM
KURSU SPECJALISTYCZNEGO
W ZAKRESIE
ZWALCZANIA PRZESTĘPCZOŚCI GOSPODARCZEJ**

SPIS TREŚCI**1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO - PROGRAMOWE KURSU**

- 1.1. Nazwa kursu
- 1.2. Cele programu
- 1.3. Kryteria formalne kandydatów kierowanych na kurs
- 1.4. Katalog zadań
- 1.5. Zakres tematyczny oraz system oceniania
- 1.6. System prowadzenia kursu
- 1.7. Czas trwania kursu i organizacja zajęć
- 1.8. Egzamin końcowy
- 1.9. Obowiązki nauczyciela realizującego doskonalenie zawodowe

1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO - PROGRAMOWE KURSU

1.1. Nazwa kursu

Kurs specjalistyczny w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej.

1.2. Cele programu

Program obejmuje treści – wiedzę i umiejętności, które przygotowują teoretycznie i praktycznie policjanta do wykonywania zadań związanych z taktyką zwalczania przestępczości gospodarczej.

1.3. Kryteria formalne kandydatów kierowanych na kurs

Na kurs mogą zostać skierowani policjanci, którzy:

- ukończyli szkolenie zawodowe podstawowe,
- posiadający niewielkie doświadczenie zawodowe w komórkach organizacyjnych Policji powołanych do zwalczania przestępczości gospodarczej,
- posiadający poświadczenia bezpieczeństwa uprawniające do dostępu do informacji oznaczonych klauzulą, co najmniej „poufne”,
- przeszli z wynikiem pozytywnym postępowanie kwalifikacyjne.

Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadzane jest w jednostce szkoleniowej Policji realizującej kurs, w określonym przez nią terminie.

Postępowanie kwalifikacyjne polega na sprawdzeniu umiejętności zawartych w treści programu szkolenia zawodowego podstawowego, w zakresie:

- podstaw pracy dochodzeniowo-śledczej,
- podstaw pracy operacyjnej.

Komisja kwalifikująca policjantów przygotowuje, ze wskazanych powyżej zagadnień, test osiągnięć. Warunkiem zaliczenia postępowania kwalifikującego jest uzyskanie pozytywnej oceny z testu osiągnięć.

Test przygotowują osoby odpowiedzialne za realizację zajęć programowych w zakresie podstaw pracy dochodzeniowo-śledczej oraz pracy operacyjnej.

1.4. Katalog zadań

W wyniku realizacji doskonalenia zawodowego absolwent będzie potrafił realizować zadania w zakresie określonym treściami programowymi, tj.:

- 1) Prowadzenie pracy dochodzeniowo-śledczej ukierunkowanej na ujawnianie i zwalczanie przestępczości gospodarczej;
- 2) Prowadzenie pracy operacyjnej ukierunkowanej na ujawnianie i zwalczanie przestępczości gospodarczej;
- 3) Stosowanie taktyki zwalczania przestępczości gospodarczej.

1.5. Zakres tematyczny oraz system oceniania

Nr JM	Nazwa i charakterystyka bloku	Określenie sposobu zaliczeń w obrębie bloku
01.	<p>Wybrane elementy procesu wykrywczego w sprawach o charakterze gospodarczym</p> <p>W ramach bloku realizowanych jest dziesięć tematów ukierunkowanych na kształcenie umiejętności z zakresu: podstawy pracy operacyjnej, wybrane formy pracy operacyjnej stosowane w zwalczaniu przestępczości gospodarczej, osobowe środki pracy operacyjnej, kontrola operacyjna, uzyskiwanie danych stanowiących tajemnice zawodowe, inne metody pracy operacyjnej stosowane w zwalczaniu przestępczości gospodarczej, wszczęcie i odmowa wszczęcia postępowania przygotowawczego, przesłuchanie świadka, podejrzany, elementy śledztwa finansowego.</p>	<p>W jednostce modułowej zaplanowano dwie oceny okresowe. Każde zagadnienie w obrębie jednostki modułowej podlega zaliczeniu w formie zapisu uogólnionego – zaliczono (zal.) lub nie zaliczono (nzal.)</p>
02.	<p>Kluczowe obszary przestępczości gospodarczej</p> <p>W ramach bloku realizowanych jest dwanaście tematów, ukierunkowanych na kształcenie umiejętności z zakresu: przestępczość o charakterze ekonomicznym, przestępczość ubezpieczeniowa, przestępstwa związane z sektorem bankowym, wybrane przestępstwa związane z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych, przestępstwa prania pieniędzy, przestępczość przeciwko finansowym interesom Unii Europejskiej, wybrane elementy cyberprzestępczości, przestępczość związana z naruszeniem praw własności przemysłowej oraz intelektualnej, przestępstwa przeciwko środowisku, przestępczość związana z wyrobami farmaceutycznymi oraz medycznymi, przestępczość podatkowa i celna, przestępczość związana z zamówieniami publicznymi.</p>	<p>W jednostce modułowej zaplanowano jedną ocenę okresową, która wystawiana jest w formie zapisu uogólnionego – zaliczono (zal.) lub nie zaliczono (nzal.)</p>
03.	<p>Taktyka zwalczania przestępczości gospodarczej</p> <p>W ramach bloku słuchacze realizują zajęcia praktyczne dotyczące taktyki zwalczania przestępczości gospodarczej.</p>	<p>W jednostce modułowej zaplanowano cztery oceny okresowe. Każde zagadnienie w obrębie jednostki modułowej podlega zaliczeniu w formie zapisu uogólnionego – zaliczono (zal.) lub nie zaliczono (nzal.)</p>

Zasady oceniania:

- Każdy wpis nie zaliczono (nzal.) uzyskany ze sprawdzianów w trakcie tematu, testów osiągnięć lub sprawdzianów podsumowujących tematy musi być poprawiony na wpis zaliczono (zal.).
W sytuacji, gdy widnieje wpis nie zaliczono (nzal.), to ocena okresowa jest oceną negatywną.
- Sporządzone przez słuchaczy dokumenty oceniane są poprzez zastosowanie zapisu uogólnionego – zaliczono (zal.) lub nie zaliczono (nzal.).

1.6. System prowadzenia kursu

Kurs prowadzony jest w systemie stacjonarym. Policjanci na okres kursu są zakwaterowani w jednostce szkoleniowej Policji.

1.7. Czas trwania kursu i organizacja zajęć

Realizacja treści kształcenia określona w programie doskonalenia zawodowego wymaga przeprowadzenia 160 godzin lekcyjnych. Na całkowity wymiar czasu szkolenia, pobytu słuchaczy w jednostce szkoleniowej, składają się:

Przedsięwzięcia	Czas (okres) realizacji
Rozpoczęcie szkolenia i zapoznanie z regulaminami i organizacją szkolenia	2 godz.
Zajęcia programowe	150 godz.
Egzamin końcowy i zakończenie kursu	8 godz.
Ogółem	160 godz., tj. 20 dni szkoleniowych

Rozpoczęcie kursu obejmuje:

- sprawdzenie niezbędnych dokumentów,
- włączenie słuchacza do grupy szkoleniowej.

Zapoznanie z regulaminami i organizacją kursu dotyczy:

- funkcjonowania jednostki szkoleniowej,
- pobytu słuchacza w jednostce szkoleniowej, w tym wynikających z tego praw i obowiązków,
- warunków odbywania doskonalenia zawodowego w Policji oraz ogólnej charakterystyki programu nauczania.

Liczba godzin lekcyjnych, liczonych w jednostkach 45 minutowych, **nie powinna przekraczać 8 godzin dziennie**.

Poszczególne treści kształcenia należy realizować w grupach szkoleniowych, których liczebność, z uwagi na cele dydaktyczne zajęć oraz efektywność stosowanych metod dydaktycznych **nie powinna przekraczać 20 osób**.

Wskazywane w programie metody realizacji zajęć są wg autorów optymalne do osiągnięcia zakładanych celów kształcenia. Prowadzący zajęcia może wybrać inną metodę, gwarantującą osiągnięcie zoperacjonalizowanych celów kształcenia. Podczas planowania zajęć dydaktycznych należy uwzględnić korelację realizacji treści programowych.

Zajęcia prowadzą nauczyciele policyjni z jednostki szkoleniowej Policji, którzy mogą być wspomagani przez funkcjonariuszy Policji z właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji, jak też z instytucji pozaresortowych.

1.8. Egzamin końcowy

Na zakończenie kursu przeprowadza się egzamin, w formie odpowiedzi ustnej, będący oceną umiejętności słuchacza w zakresie realizacji czynności wykrywczych w sprawach o charakterze gospodarczym. Egzamin kończy się wystawieniem oceny słuchaczowi w formie zapisu uogólnionego – zaliczono (zal.) lub nie zaliczono (nzal.)

1.9. Obowiązki nauczyciela realizującego doskonalenie zawodowe

Prowadzący zajęcia, przed rozpoczęciem realizacji pierwszego tematu, zobowiązany jest do:

- zapoznania słuchaczy z programem kursu doskonalenia oraz sposobem realizacji zajęć,
- określenia przedmiotu oceniania, warunków oceniania i sposobu zaliczenia kursu doskonalenia zawodowego,
- przekazania słuchaczom materiałów niezbędnych do realizacji zajęć lub wskazania sposobu ich uzyskania,
- podania obowiązujących przepisów prawnych,
- przekazania informacji o prowadzonych konsultacjach,
- podania literatury podstawowej i uzupełniającej,
- zapewnienia niezbędnych pomocy dydaktycznych do realizacji zajęć.

MODUL I

WYBRANE ELEMENTY PROCESU WYKRYWCZEGO W SPRAWACH O CHARAKTERZE GOSPODARCZYM**TEMAT NR 1: Podstawy pracy operacyjnej**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- określić podstawy prawne prowadzenia pracy operacyjnej,
- określić zasady pracy operacyjnej,
- określić sposoby dokumentowania pracy operacyjnej,
- określić zasady udostępniania informacji niejawnych.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne pracy operacyjnej. 2. Dokumentowanie pracy operacyjnej. 3. Znaczenie ochrony informacji niejawnych w pracy operacyjnej. 4. Możliwości i sposoby wykorzystania systemu informacji operacyjnej.	2	wykład, dyskusja	Wskaż podstawy prawne pracy operacyjnej. Omów zasady pracy operacyjnej. Scharakteryzuj sposoby dokumentowania pracy operacyjnej. Omów zasady udostępniania informacji niejawnych (zasady zwalniania z tajemnicy). Omów i wykaż możliwości zastosowania bazy SIO.

TEMAT NR 2: Wybrane formy pracy operacyjnej stosowane w zwalczaniu przestępczości gospodarczej

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wskazać i scharakteryzować wybrane formy pracy operacyjnej,
- wszcząć oraz prowadzić formę pracy operacyjnej,
- dokumentować czynności realizowane w ramach formy pracy operacyjnej,
- przygotować materiały operacyjne na potrzeby postępowania przygotowawczego,
- zakończyć formę pracy operacyjnej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Operacyjne sprawdzenie. 2. Operacyjne rozpoznanie. 3. Rozpracowanie operacyjne.	4	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Zdefiniuj oraz wykaż różnicę pomiędzy wybranymi formami pracy operacyjnej mających zastosowanie w sprawach o przestępstwa gospodarcze. Omów czynności związane z wszczęciem, prowadzeniem oraz zakończeniem formy pracy operacyjnej. Na podstawie przygotowanego założenia poleć sporządzenie decyzji o wszczęciu operacyjnego rozpoznania i jego zakończeniu. Na podstawie kolejnego założenia poleć sporządzenie decyzji o wszczęciu rozpracowania operacyjnego, planu czynności do wykonania, planu realizacji oraz decyzji o zakończeniu.

TEMAT NR 3: Osobowe środki pracy operacyjnej

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować zasady współpracy z osobowymi źródłami informacji (dalej OZI),
- omówić zasady typowania kandydatów na OZI,
- wskazać sposoby dokumentowania informacji uzyskanych od OZI,
- wskazać warunki współpracy z OZI,
- scharakteryzować osobę wspomagającą oraz konsultanta,
- określić zasady nawiązywania współpracy z osobą wspomagającą i konsultantem,
- wskazać sposoby oraz zasady wynagradzania osobowych środków pracy operacyjnej z funduszu operacyjnego.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Typowanie, dobór i pozyskanie informatora. 2. Zasady i organizacja współpracy z informatorem. 3. Ocena wiarygodności informacji.	6	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Wskaz kryteria doboru osobowych źródeł informacji w sprawach o przestępstwa gospodarcze. Określ motywy podjęcia współpracy z Policją. Omów zasady współpracy z OZI, przy zachowaniu zasad etyki zawodowej. Wskaz sposoby dokumentowania informacji oraz oceny wiarygodności przekazanych informacji. Rejestracja OZI w KSIP i OBOZI. Na podstawie przygotowanego założenia poleć sporządzenie dokumentacji związanej z uzyskaniem informacji (meldunek informacyjny, notatka służbowa). Na podstawie założeń poleć wyznaczonym słuchaczom przeprowadzenie symulowanej rozmowy operacyjnej prowadzącej do pozyskania informatora (tzw. „scenka”), oraz udokumentowanie tej czynności.
4. Typowanie, opracowanie i pozyskanie współpracownika. 5. Zasady i organizacja współpracy ze współpracownikiem.	2	wykład, dyskusja	Przedstaw sposoby typowania kandydatów na współpracownika. Omów sposób dokumentowania typowania, sprawdzenia i pozyskania współpracownika. Wskaz warunki podjęcia współpracy i dalszego jej prowadzenia.
6. Osoba wspomagająca.	1	wykład, dyskusja	Dokonaj charakterystyki i możliwości wykorzystania osoby wspomagającej w czynnościach operacyjnych dotyczących przestępstw gospodarczych.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
7. Konsultant.	2	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Dokonaj charakterystyki i możliwości wykorzystania konsultanta. Omów sposób dokumentowania współpracy z konsultantem. Na podstawie przygotowanego założenia poleć sporządzenie dokumentacji związanej z powołaniem konsultanta (raport, umowa).
8. Możliwości wykorzystania środków z funduszu operacyjnego.	2	wykład, ćwiczenia	Omów zasady wykorzystania funduszu operacyjnego do pokrycia kosztów związanych z obsługą i wynagradzaniem osobowych środków pracy operacyjnej. Na podstawie przygotowanego założenia poleć sporządzenie dokumentacji związanej z obsługą funduszu operacyjnego (raport, wniosek o zaliczkę, rozliczenie zaliczki, meldunek).

TEMAT NR 4: Kontrola operacyjna**CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wskazać podstawy prawne i faktyczne zastosowania kontroli operacyjnej,
- określić rodzaje kontroli operacyjnej,
- wskazać możliwości wykorzystania efektów uzyskanych w toku stosowania kontroli operacyjnej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Regulacje prawne i faktyczne zastosowania kontroli operacyjnej. 2. Możliwości wykorzystania wyników kontroli operacyjnej w postępowaniu dowodowym.	2	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Omów podstawy prawne i faktyczne zastosowania kontroli operacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw gospodarczych wymienionych w art. 19 ustawy o Policji. Przedstaw zasady sporządzania wniosku o kontrolę operacyjną ze szczególnym uwzględnieniem uzasadnienia stosowania tej metody. Wskaż możliwości wykorzystania wyników kontroli operacyjnej w postępowaniu dowodowym. Na podstawie przygotowanego założenia poleć sporządzenie wniosku o kontrolę operacyjną.

TEMAT NR 5: Uzyskanie danych stanowiących tajemnice zawodowe**CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wskazać podstawy prawne i faktyczne udostępnienia danych stanowiących wybrane tajemnice zawodowe,
- określić sposoby uzyskania informacji objętych tajemnicą zawodową na etapie pracy operacyjnej,
- wskazać możliwości wykorzystania uzyskanych informacji w procesie dowodowym.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawy prawne i faktyczne udostępnienia informacji objętych tajemnicą zawodową. 2. Możliwości wykorzystania uzyskanych informacji.	2	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Omów podstawy prawne i faktyczne udostępniania informacji stanowiących tajemnice zawodowe wynikające z art. 20 ust. 3 ustawy o Policji oraz art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy o Przeciwdziałaniu Praniu Pieniędzy oraz Finansowania Terroryzmu z dnia 16 listopada 2000 roku. Wskaż możliwości wykorzystania uzyskanych informacji w postępowaniu dowodowym. Na podstawie przygotowanego założenia poleć sporządzenie wniosku o uzyskanie informacji stanowiących tajemnicę zawodową.

TEMAT NR 6: Inne metody pracy operacyjnej stosowane w zwalczaniu przestępczości gospodarczej

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wskazać i scharakteryzować wybrane metody pracy operacyjnej (analiza kryminalna, przedsięwzięcie werbunkowe, działania maskujące, wywiad operacyjny, korzystanie z otwartych źródeł informacji),
- zainicjować, zastosować oraz udokumentować czynności realizowane w ramach wybranych metod pracy operacyjnej,
- wykorzystać zdobytą wiedzę w prowadzonej formie pracy operacyjnej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Analiza kryminalna, przedsięwzięcie werbunkowe, działania maskujące, wywiad operacyjny. 2. Zastosowanie technicznych środków wsparcia zadań operacyjnych. 3. Inicjowanie i dokumentowanie wybranych metod pracy operacyjnej. 4. Wykorzystanie efektów stosowania wybranych metod pracy operacyjnej. 5. Korzystanie z otwartych źródeł informacji.	3	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Omów możliwości związane z wykorzystaniem analizy kryminalnej, działań maskujących i wywiadu operacyjnego. Wskaż procedurę związaną z zastosowaniem przedsięwzięcia werbunkowego. Określ środki wsparcia zadań operacyjnych i wykaż ich zastosowanie w zwalczaniu przestępczości gospodarczej. Omów sposoby inicjowania wskazanych metod pracy operacyjnej oraz zasady sporządzania wymaganej do tego celu dokumentacji. Wskaż możliwości wykorzystania efektów stosowania wybranych metod pracy operacyjnej. Na podstawie przygotowanego założenia poleć sporządzenie wniosku o wykonanie przedsięwzięcia werbunkowego oraz wniosku o zastosowanie technicznych środków wsparcia zadań operacyjnych. Wskaż możliwość uzyskania informacji z otwartych źródeł informacji tzw. biały wywiad (Internet, prasa, przekaz medialny, prasa lokalna, literatura naukowa, opracowania).
6. Zaliczenie tematów 1-6.	1	sprawdzian wiedzy	Wystawienie oceny okresowej na podstawie średniej ocen bieżących i oceny ze sprawdzianu wiedzy.

TEMAT NR 7: Wszczęcie i odmowa wszczęcia postępowania przygotowawczego

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- sporządzić postanowienie o wszczęciu dochodzenia,
- sporządzić postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia lub śledztwa.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Wszczęcie postępowania przygotowawczego.	2	wykład, ćwiczenia	Podaj podstawy prawne i faktyczne wszczęcia postępowania przygotowawczego (dochodzenia i śledztwa). Omów czynności z tym związane. Omów zasady związane z zakładaniem i prowadzeniem akt postępowania przygotowawczego. W oparciu o założenia do zdarzeń o charakterze gospodarczym słuchacze sporządzą postanowienie o wszczęciu dochodzenia oraz wniosek o wszczęcie śledztwa.
2. Warunki uzasadniające odmowę wszczęcia postępowania przygotowawczego.	2	wykład, ćwiczenia	Zapoznaj słuchaczy z podstawami prawnymi i warunkami pozwalającymi na wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego. Podkreśl, że odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego można dokonać jedynie wówczas, gdy nie wykonano czynności procesowych, z wyjątkiem czynności wskazanych w art. 307 kpk. Na podstawie założeń do zdarzeń o charakterze gospodarczym słuchacze sporządzą postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa i dochodzenia.

TEMAT NR 8: Przesłuchanie świadka

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- określić sposób postępowania, w sytuacji przesłuchiwania w charakterze świadka do przestępstwa z obszaru przestępczości gospodarczej,
- przesłuchać świadka z zastosowaniem wybranych metod przesłuchania i sporządzić protokół z tej czynności.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Przesłuchanie świadka. a. Przygotowanie do przesłuchania. b. Metody przesłuchania świadka. c. Etapy przesłuchania. 2. Dokumentowanie przesłuchania. 3. Znaczenie i ocena zeznań.	2	wykład, pokaz, symulacja, ćwiczenia	Charakteryzując przebieg przesłuchania, zwróć szczególną uwagę na przygotowanie się do przesłuchania (wiedzy o świadku, jego związku ze zdarzeniem i jego uczestnikach), etap przesłuchania właściwego – taktykę realizacji, rodzaje pytań zadawanych świadkowi i ich wpływ na przebieg oraz wynik przesłuchania, uwzględniając prowadzone postępowania w obszarze przestępczości gospodarczej. Omów etapy i metody przesłuchania świadka. Omawiając metody przesłuchania, zaprezentuj najbardziej skuteczne, uwzględniając charakter prowadzonego postępowania w obszarze przestępczości gospodarczej. Wskaż, w jaki sposób należy dokumentować złożone zeznania. Słuchacze w oparciu o przygotowane założenia dokonają przesłuchania świadka i sporządzą dokumentację. Poleć słuchaczom, aby w ramach nauki własnej zapoznali się z celami, warunkami i przebiegiem przesłuchania poznawczego.
4. Omówienie sporządzonej dokumentacji.	1	dyskusja	Oceń sporządzoną dokumentację, pod względem estetyki, poprawności formalnej i merytorycznej oraz językowej.

TEMAT NR 9: Podejrzany

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- omówić podstawy faktyczne przedstawienia zarzutów, zmiany lub jego uzupełnienia,
- sporządzić postanowienie o przedstawieniu zarzutu, jego zmianie lub uzupełnieniu,
- omówić sposób postępowania policjanta w poszczególnych etapach przesłuchania podejrzanego,
- przesłuchać podejrzanego z zastosowaniem wybranych metod przesłuchania i sporządzić protokół z tej czynności.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Instytucja przedstawienia zarzutów. 2. Zasady konstruowania konkluzji zarzutu i jego uzasadnienia oraz zapis kwalifikacji prawnej czynu. 3. Zmiana lub uzupełnienie zarzutów.	3	wykład, pokaz, symulacja, ćwiczenia	Omów poszczególne elementy instytucji przedstawienia zarzutów. Posługując się przykładami omów zasady konstruowania konkluzji zarzutów, z uwzględnieniem form stadialnych i zjawiskowych popełnienia przestępstwa, okoliczności nadzwyczajnie zastrzegających karę oraz instytucji przestępstwa ciągłego i zbiegu przepisów ustawy, z uwzględnieniem ich gospodarczego, przestępnego charakteru. Słuchacze w oparciu o przygotowane założenia, które powinny dotyczyć różnych kategorii przestępstw, form, zbiegu przepisów ustawy, okoliczności nadzwyczajnie zastrzegających karę, sporządzą postanowienia o przedstawieniu zarzutów, a także postanowienie o uzupełnieniu i zmianie postanowienia o przedstawieniu zarzutów.
4. Przygotowanie się do przesłuchania. 5. Metody przesłuchania i czynniki determinujące ich wybór. 6. Strategie obronne stosowane przez podejrzanego. 7. Tryb przesłuchania podejrzanego. 8. Przesłuchanie podejrzanego. 9. Znaczenie i ocena wyjaśnień podejrzanego.	3	wykład, pokaz, symulacja, ćwiczenia	Podkreśl znaczenie przygotowania się do przesłuchania w sprawach dotyczących przestępstw gospodarczych (uzyskanie wiedzy o podejrzanym, analiza dotychczasowych ustaleń, dobór taktyki przesłuchania). Wskaż na możliwości wykorzystania tzw. przesłuchania poznawczego w procesie przesłuchiwanie podejrzanego. Zaakcentuj konieczność przestrzegania etyki zawodowej i praw człowieka podczas przesłuchiwanie podejrzanego. Omów zasady formułowania pytań, podkreślając obowiązek przestrzegania zasady swobody wypowiedzi. Omów konstrukcję protokołu przesłuchania podejrzanego i zasady jego sporządzania. Zwróć uwagę na zasady analizowania treści wypowiedzi i zachowania podejrzanego pod kątem ustalania wiarygodności jego wyjaśnień.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
			Zaprezentuj przebieg przesłuchania podejrzanego, a następnie słuchacze w oparciu o wcześniej sporządzone postanowienia o przedstawieniu zarzutów dokonają przesłuchania podejrzanego i sporządzą protokół przesłuchania podejrzanego.
10. Omówienie sporządzonej dokumentacji.	1	dyskusja	Oceń sporządzoną dokumentację, pod względem estetyki, poprawności formalnej i merytorycznej oraz językowej.

TEMAT NR 10: Elementy śledztwa finansowego

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować sposoby ustalania składników majątkowych,
- określić podstawę prawną, warunki i cele tymczasowego zajęcia mienia ruchomego,
- wskazać przedmioty nie podlegające tymczasowemu zajęciu,
- omówić sposób postępowania z przedmiotami tymczasowo zajętymi,
- omówić elementy protokołu tymczasowego zajęcia mienia ruchomego,
- sporządzić wniosek o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym,
- wskazać, w jaki sposób ujawnić i zabezpieczyć składniki majątkowe.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Zabezpieczenie majątkowe. 2. Tymczasowe zajęcie mienia ruchomego. 3. Postępowanie z mieniem tymczasowo zajętym.	2	wykład, analiza przypadku, symulacja, ćwiczenia	Przypomnij katalog kar i środków karnych o charakterze majątkowym. Podaj, w jakich sytuacjach i w jakim celu dokonuje się zabezpieczenia majątkowego. Omów podmioty uprawnione do wydania decyzji w tym zakresie oraz wskaż sposoby realizacji tych decyzji. Wskaż cel i warunki tymczasowego zajęcia mienia ruchomego. Określ przedmioty, które podlegają zajęciu, wskazując na ograniczenia wynikające z kpc. Zaakcentuj różnice między zabezpieczeniem majątkowym a tymczasowym zajęciem mienia w zakresie podmiotów wydających i realizujących decyzje, form tych decyzji, czasu ich obowiązywania i sposobów realizacji. Omów czynności Policji związane z tymczasowym zajęciem mienia ruchomego, akcentując konieczność właściwego przygotowania się do tej czynności. Przypomnij zasady postępowania z zajętymi przedmiotami. Omów elementy protokołu tymczasowego zajęcia mienia ruchomego i wniosku o zabezpieczenie majątkowe. Przeprowadź symulację czynności tymczasowego zajęcia mienia ruchomego; słuchacze po sporządzeniu stosownej dokumentacji opracują wniosek o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
4. Planowanie i prowadzenie czynności zmierzających do ustalenia składników majątkowych.	1	wykład	Wskaż, że planując czynności związane z ujawnieniem i zabezpieczeniem składników majątkowych, istotny wpływ mają: typ przestępstwa, środki, jakie należy zabezpieczyć na poczet możliwych do orzeczenia kar i środków karnych, wartość osiągniętej korzyści z przestępstwa, warunki osobiste sprawcy, okres prowadzenia przez sprawcę procedury przestępczego oraz roszczeń o charakterze cywilnoprawnym skierowanych przez pokrzywdzonego.
5. Sposoby ujawniania składników majątkowych w postępowaniu przygotowawczym.	1	wykład	Wskaż, że informacje o składnikach majątkowych można uzyskać od podejrzanego podczas jego przesłuchania jak również przesłuchania świadków co do wielkości majątku, prowadzenia trybu życia, posiadanych ruchomości i nieruchomości, itd. Zwróć uwagę, by ukierunkować przeszukanie, które często poprzedza tymczasowe zajęcie mienia ruchomego, gdzie jest możliwość dotarcia do różnych dokumentów określających stan majątku, np. wyciągi rachunków bankowych, umowy zakupu samochodu itp. Odwołaj się do przypadków zbywania pozornie składników majątkowych, przenosząc prawo własności na inne osoby. Wskaż na możliwość zarządzenia wywiadu środowiskowego również dającego możliwości co do ustalenia składników majątkowych. Zwróć uwagę, do jakich podmiotów i w jaki sposób można się zwrócić, mając jednocześnie na uwadze dostęp do danych objętych tajemnicą skarbową, bankową, ubezpieczeniową. Wskaż na możliwości wykorzystania dostępnych baz danych i wymień najważniejsze z nich. Rozróżnij je na policyjne jak KSIP, CEL, i inne oraz pozapolicyjne, jak: Elektroniczne Księgi Wieczyste, Ewidencja gruntów i Budynków czy Ewidencja Podatkowa. Zwróć uwagę, że w każdym wypadku należy dokonać dogłębnej analizy. Powołaj się również na formularz – Karta sprawdzeń mienia u podejrzanego, w której dokumentujemy korzystanie z dostępnych baz danych.
6. Sposoby ujawniania składników majątkowych podczas prowadzenia czynności operacyjnych.	1	wykład	Wskaż, że informacje o składnikach majątkowych można uzyskać, np. poprzez sprawdzenie w policyjnych i pozapolicyjnych bazach danych, wykorzystanie metod pracy operacyjnej, np. obserwacja wywiad operacyjny, wykorzystanie OZI, wykorzystywanie konsultantów w dziedzinie finansów. Zwróć uwagę w jaki sposób można korzystać z uprawnień nadanych Policji do uzyskania informacji objętych tajemnicą bankową, ubezpieczeniową. Zwróć uwagę na korzyści płynące z równoległej prowadzonej pracy operacyjnej i postępowania przygotowawczego i konieczność współdziałania funkcjonariuszy.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
7. Omówienie sporządzonej dokumentacji.	1	dyskusja	Oceń sporządzoną dokumentację, pod względem estetyki, poprawności formalnej i merytorycznej oraz językowej.
8. Zaliczenie tematów 7-10.	1	sprawdzian wiedzy	Wystawienie oceny okresowej na podstawie średniej ocen bieżących i oceny ze sprawdzianu wiedzy.

Moduł II***KLUCZOWE OBSZARY PRZESTĘPCZOŚCI GOSPODARCZEJ*****TEMAT NR 1: Przestępczość o charakterze ekonomicznym****CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować cechy wyróżniające przestępstwa gospodarcze,
- identyfikować symptomy przestępstw gospodarczych,
- wykazać różnice pomiędzy przestępstwami gospodarczymi a pospolitymi.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Cechy przestępstwa gospodarczego. 2. Symptomy przestępstw gospodarczych. 3. Różnice pomiędzy przestępstwami gospodarczymi a pospolitymi.	1	dyskusja	Omów cechy przestępstwa gospodarczego. Scharakteryzuj symptomy przestępstw gospodarczych. Wskaż różnice pomiędzy przestępstwami gospodarczymi a pospolitymi.

TEMAT NR 2: Przepięczność ubezpieczeniowa**CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować rodzaje ubezpieczeń,
- określić sposoby działania sprawców przestępcstw ubezpieczeniowych,
- wskazać źródła i sposoby uzyskania informacji,
- wskazać zakres i tryb współpracy z podmiotami kontrolno-nadzorczymi sektora ubezpieczeń,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przestępczości ubezpieczeniowej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Rodzaje ubezpieczeń.	1	wykład	Omów podstawy prawne funkcjonowania poszczęólnych rodzajów ubezpieczeń, warunki zawierania umów ubezpieczenia oraz praw i obowiązków stron umowy ubezpieczeniowej.
2. Mechanizmy przestępcstw ubezpieczeniowych. 3. Sposób działania sprawców przestępcstw ubezpieczeniowych.	2	wykład, dyskusja	Omów mechanizmy przestępcstw ubezpieczeniowych. Wskaż metody działania sprawców przestępcstw ubezpieczeniowych w oparciu o przykłady zakończonych spraw dotyczących tego rodzaju przestępczości.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
4. Źródła informacji o przestępczości ubezpieczeniowej.	1	dyskusja	Wskaż możliwość uzyskania informacji dotyczącej przestępczości ubezpieczeniowej ze szczególnym uwzględnieniem tajemnicy zawodowej (tajemnicy ubezpieczeniowej). Szerzej na temat uzyskania informacji stanowiącej tajemnicę ubezpieczeniową – patrz blok II Wybrane czynności operacyjne.
5. Współpraca z podmiotami kontrolno-nadzorczymi sektora ubezpieczeń.	1	dyskusja	Wskaż podmioty uprawnione do sprawowania nadzoru nad rynkiem ubezpieczeniowym oraz omów zakres współpracy z tymi instytucjami w zakresie zwalczania przestępczości ubezpieczeniowej.
6. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości ubezpieczeniowej.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości ubezpieczeniowej. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 3: Przepięstwa związane z sektorem bankowym

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować czynności bankowe,
- wymienić i scharakteryzować przepięstwa bankowe,
- wskazać mechanizmy sprawcze poszczęólnych przepięstw związanych z sektorem bankowym,
- wskazać Źródła i sposoby uzyskania informacji,
- wskazać zakres i tryb współpracy z podmiotami kontrolno-nadzorczymi i instytucjami sektora finansowego,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przepiępczości w sektorze bankowym.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Czynności bankowe.	1	wykład	Omów zasady podejmowania i prowadzenia działalności bankowej. Scharakteryzuj czynności bankowe.
2. Rodzaje przepięstw w sektorze bankowym.	1	wykład	Scharakteryzuj rodzaje przepięstw w sektorze bankowym odwołując się do przykładów zakończonych spraw dotyczących tego rodzaju przepiępczości. Zwróć uwagę na przepięstwa towarzyszące. Zwróć uwagę na obszary działalności bankowej zagrożone przepiępczością – działalność „parabankowa”, działalność „lichwiarska”, piramidy finansowe.
3. Mechanizmy sprawcze przepięstw bankowych.	2	dyskusja	Na wybranych przykładach omów sposoby działania sprawców przepięstw bankowych.
4. Źródła informacji o przepiępczości bankowej.	1	dyskusja	Wskaz możliwość uzyskania informacji dotyczącej przepiępczości w sektorze bankowym ze szczególnym uwzględnieniem tajemnicy zawodowej (tajemnicy bankowej). Szerzej na temat uzyskania informacji stanowiącej tajemnicę ubezpieczeniową – patrz blok II Wybrane czynności operacyjne.
5. Współdziałanie w zwalczaniu przepięstw w bankowości.	1	dyskusja	Wskaz instytucje, z którymi współpracuje Policja zwalczając przepiępczość bankową oraz zakres i tryb współpracy z podmiotami kontrolno-nadzorczymi i instytucjami sektora finansowego.
6. Czynności wykrywcze w sprawach	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przepiępczości w sektorze

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
dotyczących przestępczości w sektorze bankowym.			bankowym. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 4: Wybrane przestępstwa związane z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- rozróżnić rodzaje elektronicznych instrumentów płatniczych,
- określić mechanizmy płatności z wykorzystaniem Internetu, telefonii komórkowej,
- wskazać mechanizmy przestępcze związane z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych – kart płatniczych (skimming, phishing),
- określić zakres współpracy z uczestnikami obrotu kartowego,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przestępczości związanej z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Rodzaje elektronicznych instrumentów płatniczych. 2. Mechanizmy płatności z wykorzystaniem Internetu, telefonii komórkowej.	2	wykład	Przedstaw definicję elektronicznego instrumentu płatniczego w myśl ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych z dnia 12 września 2002 r., m. in.: karty debetowe, karty kredytowe, karty z odroczonym terminem płatności, karty obciążeniowe oraz e-waluta (bit coin). Wskaż mechanizmy dokonywania transakcji z wykorzystaniem Internetu oraz telefonii komórkowej.
3. Mechanizmy przestępczości kartowej.	2	dyskusja	Przedstaw nadużycia związane z wykorzystaniem kart płatniczych. Omów zagadnienia dotyczące przestępstw z wykorzystaniem kart płatniczych. Wskaż czyny polegające na nieuprawnionym pozyskiwaniu danych z kart płatniczych (skimming, phishing). Scharakteryzuj sposoby przestępczego wykorzystania bankomatu (działania skierowane na pozyskanie danych z kart płatniczych, działania skierowane na pozyskanie elementów bankomatu).
4. Współpraca z uczestnikami obrotu związanego z elektronicznymi instrumentami płatniczymi.	1	dyskusja	Omów zasady podejmowania współpracy przy zwalczaniu przestępczości przeciwko elektronicznym instrumentom płatniczym (GIIF, ZBP, przedstawiciele międzynarodowych organów ścigania – AWF SOC-FP TERMINAL).

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości związanej z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości związanej z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 5: Przepięstwa prania piędędy**CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować istotę przęstwa prania piędędy,
- określić fazy i metody prania piędędy,
- wskazać Źródła informacji o przęstwie prania piędędy,
- określić zakres i zasady współpracy Policji z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Pręstwo prania piędędy.	1	wykład	Omów na czym polega przęstwo prania piędędy zwracając uwagę na tzw. przęstwo bazowe. Omów rolę i zadania Generalnego Inspektora Informacji Finansowej w tym systemie oraz zakres współpracy z prokuraturą.
2. Fazy i metody prania piędędy.	1	dyskusja	Omów fazy i metody prania piędędy. Na przykładach dokonaj szczegółowej charakterystyki najczęściej wystęujących metod prania piędędy.
3. Źródła informacji o przęstwie prania piędędy.	1	dyskusja	Wskaz Źródła informacji w zakresie przęstwa prania piędędy (sprawy operacyjne, postępowania przygotowawcze, zawiadomienia GIIF).
4. Zasady współpracy Policji z GIIF.	1	dyskusja	Omów zasady współpracy z GIIF w zakresie uzyskiwania i przekazywania informacji dotyczących przęstwa prania piędędy. Wskaz procedurę wystąpienia z wnioskiem o udzielnie informacji przez GIIF (osoby upoważnione).

TEMAT NR 6: Przestępczość przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej**CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- określić źródła, zasady korzystania i nadzór nad dysponowaniem środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej,
- scharakteryzować dokumentację niezbędną do pozyskania środków unijnych,
- scharakteryzować przestępstwa przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej,
- rozróżnić sposoby działania sprawców przestępstw związanych z dysponowaniem środkami finansowymi Unii Europejskiej,
- wskazać źródła i sposoby uzyskania informacji o przestępstwach przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej,
- określić zakres i zasady współpracy Policji z Instytucjami Pośredniczącymi, Zarządzającymi i Wdrażającymi środki unijne,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przestępczości przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Źródła, zasady korzystania i nadzór nad dysponowaniem środkami unijnymi.	1	wykład	Omów źródła określające korzystanie ze środków funduszy unijnych (Fundusze Strukturalne, Programy Operacyjne i poszczególne działania). Omów zasady podziału środków unijnych oraz grupy beneficjentów do których adresowana jest pomoc. Omów procedurę przyznawania środków unijnych oraz rodzaje wniosków o przyznanie pomocy. Wskaż role i zadania poszczególnych instytucji w procesie rozdziału pomocy unijnej (Instytucja Płatnicza, Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Monitorująca, Instytucja Wdrażająca). Zwróć uwagę na rolę nadzoru nad użytkowaniem środków unijnych. Zaprezentuj dokumentację wymaganą przy procedurze pozyskania środków unijnych.
2. Przepięstwa przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej.	1	dyskusja	Scharakteryzuj przestęstwa skierowane przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem mechanizmów towarzyszących przy udzielaniu procedur zamówień publicznych. Zaakcentuj etapy procedury, na których dochodzi do nadużyć w zakresie pozyskiwania i wykorzystania środków finansowych z funduszu Unii Europejskiej.
3. Źródła i sposoby uzyskania informacji o przestęstwach przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej. 4. Zakres i zasady współpracy Policji z instytucjami dystrybuującymi środkami unijnymi.	1	dyskusja	Wskaż źródła informacji w sprawach o przestęstwa przeciwko interesom Unii Europejskiej (OZI, postępowanie przygotowawcze, Instytucja Płatnicza, Instytucja Pośrednicząca, Instytucja Monitorująca, Instytucja Wdrażająca, środki masowego przekazu). Określ podmioty, z którymi współpracuje Policja zwalczając przestępczość na szkodę finansowych interesów Unii Europejskiej oraz zakres i tryb współpracy z tymi instytucjami.
5. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości przeciwko interesom finansowym Unii Europejskiej. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 7: Wybrane elementy cyberprzestępczości**CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wyjaśnić pojęcie cyberprzestępczości,
- wskazać najczęściej występujące przestępstwa w Internecie,
- określić podmioty współpracujące przy zwalczaniu cyberprzestępczości,
- omówić proces wykrywczy dotyczący cyberprzestępczości.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podstawowe pojęcia związane z cyberprzestępczością. 2. Przestępstwa w Internecie (najczęściej popełniane). 3. Podmioty współpracujące przy zwalczaniu cyberprzestępczości.	2	wykład, dyskusja	Przedstaw podstawowe pojęcia związane z cyberprzestępczością. Przeprowadź dyskusję nt. cech charakterystycznych cyberprzestępczości. Wskaż najczęściej popełniane przestępstwa z wykorzystaniem sieci Internet. Przedstaw podstawy prawne oraz zakres współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi przy zwalczaniu cyberprzestępczości.
4. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących cyberprzestępczości.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących cyberprzestępczości. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 8: Przemysłowość związana z naruszeniem praw własności przemysłowej oraz intelektualnej

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować zasady ochrony prawnej własności intelektualnej w Polsce,
- różnicować zasady ochrony znaków towarowych i wzornictwa przemysłowego oraz usług opartych na dostępie warunkowym,
- rozróżnić mechanizmy sprawcze przestępstw związanych z własnością intelektualną w zakresie,
- wskazać źródła i sposoby uzyskiwania informacji o przestępstwach intelektualnych,
- wskazać zakres i tryb współpracy z podmiotami – organizacjami zbiorowego zarządzania prawem autorskim,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przestępczości związanej z naruszeniem praw własności przemysłowej oraz intelektualnej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Zasady ochrony prawnej własności przemysłowej oraz intelektualnej w Polsce.	1	wykład	Omów regulacje prawne związane z ochroną własności intelektualnej. Wskaż na odrębność regulacji zagadnień z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (uopa), kodeksu karnego i pozostałych ustaw. Przedstaw wyłączenia ochrony wynikające z przedmiotu ochrony oraz temporalne (wynikające z upływu czasu).
2. Mechanizmy sprawcze przestępstw przeciwko własności przemysłowej i intelektualnej. 3. Sposoby działania sprawców przestępstw przeciwko własności przemysłowej i intelektualnej.	2	wykład, dyskusja	Omów mechanizmy sprawcze przestępstw przeciwko własności intelektualnej, ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych (piractwo filmowe, fonopiractwo, piractwo programów komputerowych, piractwo telewizyjne, kradzież sygnału telewizyjnego oraz piractwo książek). Z zakresu prawa własności przemysłowej (podrabianie znaków towarowych, patentów, wzorów przemysłowych i użytkowych). Dodatkowo należy uwzględnić Internet jako narzędzie służące do popełniania tych przestępstw.
4. Źródła informacji o przestępczości przemysłowej i intelektualnej.	1	dyskusja	Wskaż źródła i sposoby uzyskania informacji dotyczących przestępstw przeciwko własności przemysłowej i intelektualnej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Zakres i tryb współpracy z podmiotami – organizacjami zbiorowego zarządzania prawem autorskim.	1	dyskusja	Określ podmioty, z którymi współpracuje Policja zwalczając przestępczość związaną z naruszeniem praw własności przemysłowej i intelektualnej.
6. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości związanej z naruszeniem praw własności przemysłowej oraz intelektualnej.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości związanej z naruszeniem praw własności przemysłowej oraz intelektualnej. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 9: Przestępczość przeciwko środowisku**CELE:** Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować rodzaje przestępstw przeciwko środowisku,
- rozróżnić mechanizmy sprawcze w sprawach przestępstw przeciwko środowisku,
- wskazać źródła i sposoby uzyskiwania informacji o przestępstwach przeciwko środowisku,
- określić zakres współpracy z podmiotami działającymi na rzecz ochrony środowiska,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przestępczości przeciwko środowisku.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Rodzaje przestępstw przeciwko środowisku.	1	wykład	Omów rodzaje przestępstw przeciwko środowisku, w tym określone w ustawie o ochronie przyrody z 2004 r., ustawie o odpadach z 2001 r., ustawie o międzynarodowym obrocie odpadami z 2004 r. oraz przepisy kodeksu karnego. Dodatkowo należy zaznaczyć przepisy z zakresu ochrony dzikich gatunków zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem (CITES).
2. Rozróżnić mechanizmy sprawcze w sprawach przestępstw przeciwko środowisku.	1	dyskusja	Na podstawie zrealizowanych spraw omów mechanizmy sprawcze przestępstw przeciwko środowisku.
3. Źródła informacji w sprawach o przestępstwa przeciwko środowisku.	1	dyskusja	Wskaz źródła informacji w sprawach o przestępstwa przeciwko środowisku (OZI, środki masowego przekazu, postępowania przygotowawcze, zawiadomienia innych instytucji).
4. Zakres współpracy z instytucjami i podmiotami w zakresie ochrony środowiska.	1	dyskusja	Określ podmioty z którymi Policja współpracuje w zakresie zwalczania przestępczości przeciwko ochronie środowiska (Ministerstwo Środowiska, Izby Celne, Straż Leśna, Straż Rybacka, ogrody zoologiczne, urzędy wojewódzkie).

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości przeciwko środowisku.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości przeciwko środowisku. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 10: Przestępczość związana z wyrobami farmaceutycznymi oraz medycznymi

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować obrót lekami,
- rozróżnić rodzaje przestępstw związanych z obrotem wyrobami farmaceutycznymi oraz medycznymi,
- omówić źródła informacji o przestępczości związanej z wyrobami farmaceutycznymi oraz medycznymi,
- określić zakres współpracy z nadzorem farmaceutycznym,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przestępczości związanej z wyrobami farmaceutycznymi oraz medycznymi.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Obrót lekami. 2. Wybrane rodzaje przestępstw związanych z obrotem farmaceutykami oraz wyrobami medycznymi.	2	wykład, dyskusja	Omów obrót lekami i zasady dopuszczania leków do obrotu. W tym zakresie odnieś się do przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo Farmaceutyczne. Scharakteryzuj rodzaje przestępstw związanych z obrotem farmaceutykami oraz wyrobami medycznymi.
3. Źródła informacji o przestępstwach związanych z obrotem farmaceutykami oraz wyrobami medycznymi.	1	dyskusja	Wskaż źródła informacji w sprawach o przestępstwa związane z obrotem farmaceutykami oraz wyrobami medycznymi (OZI, środki masowego przekazu, postępowania przygotowawcze, zawiadomienia innych instytucji).
4. Współpraca z organami nadzoru nad obrotem farmaceutykami oraz wyrobami medycznymi.	1	dyskusja	Wskaż organy nadzorcze nad obrotem farmaceutykami i wyrobami medycznymi oraz określ zakres współpracy.
5. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości związanej z wyrobami farmaceutycznymi oraz medycznymi.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości związanej z wyrobami farmaceutycznymi oraz medycznymi. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 11: Przystępczość podatkowa i celna

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wymienić rodzaje podatków pośrednich (VAT i akcyza),
- identyfikować dokumentację działalności gospodarczej związanej z obowiązkiem podatkowym,
- opisać sposoby działania sprawców przestępstw podatkowych,
- omówić źródła informacji o przestępczości związanej z przestępczością podatkową i celną,
- omówić zasady współpracy z organami podatkowymi, organami kontroli skarbowej oraz służbą celną,
- omówić proces wykrywczy dotyczący przestępczości podatkowej oraz celnej.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Podatek od towarów i usług (VAT) oraz akcyza. 2. Dokumentacja działalności gospodarczej związana z obowiązkiem podatkowym.	2	wykład, dyskusja	Przedstaw rodzaje podatków, ze szczególnym uwzględnieniem podatków pośrednich. Wskaż konstrukcję podatku VAT (podatek naliczony, podatek należny). Omów istotę obrotu towarami i usługami na rynku Unii Europejskiej oraz z państwami z poza Unii. Omów dokumentację niezbędną do przeprowadzenia transakcji związanej z procedurą naliczenia oraz zwrotu podatku VAT. Omów konstrukcję podatku akcyzowego przy zaznaczeniu ustawy o podatku akcyzowym.
3. Sposoby działania sprawców przestępstw podatkowych. 4. Źródła informacji o przestępczości związanej z przestępczością podatkową i celną.	2	wykład, dyskusja	Omów sposoby działania sprawców przestępstw podatkowych i celnych ze szczególnym uwzględnieniem „luk” prawnych umożliwiających ich popełnianie. Zwróć uwagę na pozorne prowadzenie działalności gospodarczej (słupy, firmantstwo, kradzież numerów identyfikacji podatkowej). Wskaż podmioty przestępcze karuzeli podatku VAT (podmiot inicjujący, znikający podatnik, broker, bufor), w tym zaznacz przedmioty nielegalnego obrotu i usługi jakie są angażowane do popełniania przestępstw. Określ sposoby dokonywania przemytu wyrobów akcyzowych bez polskich znaków skarbowych akcyzy oraz wyrobów spirytusowych. Zwróć uwagę na działalność nielegalnych podmiotów w zakresie produkcji wyrobów tytoniowych (nielegalne fabryki papierosów) oraz nielegalnego alkoholu. Wskaż źródła informacji w sprawach o przestępstwa związane z przestępstwami podatkowymi i celnymi (OZI, środki masowego przekazu, postępowania przygotowawcze, zawiadomienia innych instytucji).

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Zakres współpracy Policji z organami podatkowymi, organami kontroli skarbowej oraz służbą.	1	dyskusja	Omów zakres współpracy z organami podatkowymi, kontroli skarbowej oraz służbą celną. Podaj podstawę prawną zwracania się o udzielenie pomocy przez wymienione organy oraz odnieś się do przykładów „dobrych praktyk” w tym zakresie.
6. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości podatkowej i celnej.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości podatkowej i celnej. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.

TEMAT NR 12: Przestępczość związana z zamówieniami publicznymi

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- scharakteryzować zasady i tryb udzielania zamówień publicznych,
- rozróżnić mechanizmy sprawcze przestępstw związanych z zamówieniami publicznymi,
- wskazać źródła informacji związanych ze stosowaniem zamówień publicznych,
- wskazać zasady współpracy z organami kontrolno-nadzorczymi w stosunku do podmiotów zobowiązanych stosować przepisy o zamówieniach publicznych,
- omówić proces wykrywczy związany z zamówieniami publicznymi.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
1. Zasady i tryb udzielania zamówień publicznych.	1	wykład	Scharakteryzuj regulacje prawne związane z zamówieniami publicznymi. Wskaż na przepisy normujące zagadnienia związane z powstawaniem i obiegiem dokumentów w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego.
2. Mechanizmy sprawcze przestępstw związanych z zamówieniami publicznymi.	2	dyskusja	Omów mechanizmy popełniania przestępstw związanych z zamówieniami publicznymi, zwróć szczególną uwagę na rozróżnienie czynów popełnianych na poszczególnych etapach ubiegania się oferenta o udzielenie zamówienia publicznego. Ponadto odnieś się do tzw. przestępstw towarzyszących (fałszerstwo dokumentów, korupcja, naruszenie zasady nieuczciwej konkurencji).
3. Źródła informacji związane z udzieleniem zamówienia publicznego.	1	dyskusja	Wskaż źródła informacji w sprawach o przestępstwa związane z udzieleniem zamówienia publicznego (zawiadomienia oferentów, którzy byli podmiotami postępowania zamówienia publicznego, OZI, środki masowego przekazu, postępowania przygotowawcze, zawiadomienia innych instytucji).
4. Zasady współpracy z organami kontrolno-nadzorczymi w stosunku do podmiotów zobowiązanych stosować przepisy zamówień publicznych.	1	dyskusja	Wskaż podmioty kontrolno-nadzorcze w stosunku do podmiotów zobowiązanych stosować przepisy zamówień publicznych oraz określ zasady podejmowania współpracy (Urząd Zamówień Publicznych, NIK, RIO oraz audytorzy zamówień publicznych).

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
5. Czynności wykrywcze w sprawach dotyczących przestępczości związanej z zamówieniami publicznymi.	2	ćwiczenia	Przedstaw symulowane założenia spraw dotyczących przestępczości podatkowej i celnej. Podziel słuchaczy na zespoły, w ramach których realizowane będą zadania polegające na wskazaniu czynności wykrywczych w tego rodzaju sprawach.
6. Zaliczenie tematów 1-12.	1	sprawdzian wiedzy	Wystawienie oceny okresowej na podstawie średniej ocen bieżących i oceny ze sprawdzianu wiedzy.

MODUŁ III***PRAKTYCZNE ASPEKTY TAKTYKI ZWALCZANIA PRZESTĘPCZOŚCI GOSPODARCZEJ*****TEMAT NR 1: Czynności wykrywcze spraw o charakterze gospodarczym**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- zaplanować i przeprowadzić czynności wykrywcze w sprawach o charakterze gospodarczym.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metoda	Wskazówki do realizacji
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie czynności związanych z wszczęciem i zakończeniem określonej formy pracy operacyjnej. 2. Pozyskanie i współpraca z OZI. 3. Dokumentowanie uzyskanych informacji operacyjnych. 4. Przygotowanie materiałów operacyjnych na potrzeby postępowania przygotowawczego. 5. Wszczęcie i prowadzenie postępowania przygotowawczego.	32	ćwiczenia	Na podstawie przygotowanych założeń podzielić słuchaczy na dwuosobowe zespoły robocze, w ramach których realizowane będą czynności wykrywcze. Każda z ćwiczących grup powinna wykonać cztery zadania. Po zakończeniu każdego zadania dokonaj oceny osiągnięć słuchaczy.